

рівень прибутковості та капіталізації, адаптуючись до нових умов та забезпечуючи безперебійне обслуговування клієнтів. Хоча інфраструктура банківських відділень, банкоматів та платіжних терміналів зазнала скорочення у 2022 році, кількість активних банківських карток сягнула рекордного рівня. Це свідчить про те, що населення продовжує активно використовувати свої банківські рахунки та картки, спираючись на надійність послуг дистанційного банківського обслуговування.

Список використаних джерел:

1. Garry Polushkin, Robert Kirchner. The banking sector during the war: Is stability enough? Vox Ukraine URL: <https://voxukraine.org/en/the-banking-sector-during-the-war-is-stability-enough>.
2. Українська фінансова система успішно протистоїть викликам війни Ukraine Invest. URL: <https://ukraineinvest.gov.ua/news/ukrayinska-finansova-systema-uspishno-protystoyit-vyklykam-vijny/>.
3. Alexander Pivovarsky Ralph De Haas. The future of finance in post-war Ukraine URL: <https://cepr.org/voxeu/columns/future-finance-post-war-ukraine>.

Демченко А. С.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ПРОБЛЕМИ, ЩО ВИКЛИКАЄ МІЖНАРОДНИЙ ТУРИЗМ

Швидкий розвиток туристичної галузі у світі спричинив перевищення кількості туристів над чисельністю жителів у відомих туристичних містах. Згідно з даними UNWTO, близько половини всіх подорожей здійснюється до 100 найпопулярніших міст. Сьогодні близько половини населення світу мешкає у містах, а до 2050 р. очікується зростання цього показника до 66%. Термін «овертуризм» (з англ. «overtourism») з'явився не так давно і описує ситуацію, коли деякі міста та курорти переповнені туристами, що негативно впливає на життя місцевих жителів та унікальність цих місць. Феномен овертуризму має бути розглянутий, передусім, у контексті його потенційного впливу на якість життя мешканців приймаючих дестинацій та, у меншій мірі, на туристів, які їх відвідують [1].

Згідно з даними [2], у 2022 р. половина усіх мандрівників світу сконцентрувалася лише в 100 містах. Це призвело до того, що кількість туристів у цих містах суттєво перевищила чисельність місцевих жителів. Незважаючи на економічне

значення туристичної галузі, важливо враховувати, що великі маси туристів призводять до погіршення якості життя місцевих жителів, зростання цін на нерухомість з огляду на збільшення доходів від туризму, руйнування інфраструктури та шкоди місцевому довкіллю. Усе це разом викликає протести та конфлікти, відомі під назвою туризмофобія. Аналіз розподілу туристичних потоків по регіонах показує, що Європа – найпривабливіший напрямок, що приваблює більшу частину всіх туристів світу. За даними UNWTO, у 2022 р. цей регіон відвідали 672 млн осіб (51% світового туристичного потоку). Очікується, що ця тенденція триватиме, і до 2030 р. кількість туристів у Європі перевищить 700 млн осіб, що пояснює, чому цей макрорегіон є найбільш вразливим до овертуризму [3].

До ключових факторів, які сприяють появі овертуризму, можна віднести наступні: зростання доступності авіаперевезень та розвиток лоукост-авіакомпаній; удосконалення транспортної інфраструктури; поширення онлайн-платформ для оренди житла, заснованих на принципах економіки спільного використання (наприклад, Airbnb, Homeaway, Couchsurfing); вплив популярних трендів, як-от відвідування локацій, де знімалися відомі фільми та серіали; збільшення кількості туристів з Китаю; зростання популярності круїзних подорожей. З даних [4] було складено рейтинг європейських міст, які найбільше відчувають наслідки туризму. При складанні рейтингу враховувалися такі критерії, як кількість туристів, що прилітають у місто літаком; кількість доступних місць для проживання на квадратний кілометр; співвідношення числа туристів у сезон та кількості місцевих; ставлення мешканців до туристів та їхнє сприйняття незручностей, пов'язаних з туристами. Станом на 2022 р. до міст, які найбільше відчувають наслідки надмірного напливу туристів, належать Венеція (Італія), Барселона (Іспанія) та Амстердам (Нідерланди).

Негативний вплив овертуризму відчувають як туристи, так і корінні жителі міст. Основні аспекти цього впливу включають:

1. Соціальний аспект. Довгі черги (як Лувр у Парижі) створюють незручності для туристів, які хочуть побачити популярні пам'ятки. Тривале очікування і переповненість викликають втому, а постійний шум збільшує емоційне навантаження.

2. Економічний аспект. Зростання цін не лише у ресторанах, але й на інші послуги та вищі тарифи порівняно з менш популярними містами. Висока вартість оренди житла та зниження якості життя резидентів туристичних регіонів, а також культурна та фізична деградація міст.

3. Екологічний аспект. Шкода навколишньому середовищу, забруднення сміттям.

4. Стан інфраструктури. Інтенсивне використання інфраструктури призводить до її швидкого зносу та погіршення стану.

Підсумовуючи, хочеться підкреслити, що неоднорідний розвиток туризму та неоднорідний розподіл туристичних потоків у світі, з одного боку, відкриває можливості виявлення численних переваг цієї сфери економічної діяльності на національному та міжнародному рівнях. Але, з іншого боку, це вказує на потенційні негативні наслідки від надмірної кількості туристів, особливо при відсутності ефективно розробленої програми розвитку та управління туризмом на різних рівнях. Міжнародний досвід з проблематикою овертуризму дає країнам, де туризм тільки починає свій розвиток, можливість запобігти подібним проблемам за допомогою запровадження своєчасних заходів для вдосконалення програм і стратегій розвитку міжнародного туризму на національному, регіональному та локальному рівнях.

Список використаних джерел:

1. Redko V.Y., Krasnikova N.O., Krupskiy O.P. Overtourism Effect Management in Destinations. *Tourism Risk* / ed. by M. Valeri. Leeds: Emerald Publishing Limited, 2022. P. 199-219. <https://doi.org/10.1108/978-1-80117-708-520221014>.
2. World travel and tourism council – WTTC, (2023). URL: <http://www.wttc.org/>.
3. UNWTO (2023). Tourism Set to Return to Pre-Pandemic Levels in Some Regions in 2023. URL: <https://www.unwto.org/news/tourism-set-to-return-to-pre-pandemic-levels-in-some-regions-in-2023>
4. OECD (2022). Tourism Trends and Policies 2022. URL: <https://www.oecd.org/cfe/tourism/oecd-tourism-trends-and-policies-20767773.htm>.